

Kulturplan for Lunner kommune

2006 – 2010

Endret utgave i tråd med vedtak i kommunestyret, sak 0058/05, den 08.09.05.

Kommunestyrets behandling i møtet den 08.09: Side 24 – 26.

Bronsealderfunnet fra 1925 ved Sverigetjern på gården Vestern på Grindvoll

Bildet tilhører Kulturhistorisk museum, copyright Eirik Irgens Johnsen

Hoveddel

Forord

Lunner kommunes visjon er:

"Det gode liv lever vi bedre i Lunner! Nær naturen - nær byen!".

Kulturplanens målsetting er å oppfylle visjonen.

Kommunestyret vedtok i forbindelse med behandlingen av Handlingsprogram/økonomiplan 2004 – 2007 og virksomhetsplan/årsbudsjett 2004 følgende:

"Utviklingsutvalget pålegges å rullere kulturplanen for Lunner kommune innen 1/9 – 04"

Igangsettingen av denne rulleringen ble vedtatt av kommunestyret den 06.05.04, hvor det ble fastsatt at utredningen skulle være ferdig innen 15. desember og sluttbehandles våren 2005.

Første versjon av Kommunedelplan for kultur i Lunner kommune 2000 – 2003, ble vedtatt i kommunestyret den 4/5-2000 i k-sak 0044/00.

Denne planen hadde eget prioritert handlingsprogram for perioden 2000 – 2003, men ble *ikke* rullert i de følgende årene. Det vises til tabell under punkt 2.2 – Lokale rammevilkår, hvor kulturens andel av Lunner kommunes bruttobudsjett hadde sitt toppunkt i 1991/1992 med henholdsvis 1,63 % og 1,67 %.

Kultursatsingen, i følge tabellen, nådde sitt laveste nivå i 2003 hvor prosentandelen av kommunens bruttobudsjett utgjorde 0,90 %. Kommunens virksomhetsområder har blitt flere i årene etter 1991/92, med større press på å løse flere oppgaver med forholdsmessig mindre rammer.

Mindre satsing på kultur fører til færre aktivitetstilbud for barn og unge. I vår region har vi registrert at ungdomskriminaliteten øker. For deler av ungdomsgruppa har mangel på kontrollerte møteplasser ført til mange konfliktsituasjoner med nærmiljø og politi.

Kulturplanen har ikke tatt opp saker knyttet til idretten, verken i forhold til idrettsanleggene eller idrettens forhold til kulturbegrepet. Det vil bli foretatt en hovedrevisjon av Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet i løpet av året 2005. Både anleggssituasjonen, friluftsliv og opplevelser i naturen, samt idrettens kulturtilknytning vil bli berørt der.

Vi håper at denne kulturplanen kan være et bidrag til å bedre livskvaliteten for befolkningen i Lunner kommune.

VISJON FOR LUNNER KOMMUNE:

Det gode liv lever vi bedre i Lunner! Nær naturen - nær byen.

Hva er kultur?

Kulturen er all positiv skaperkraft og utfoldelse som gjør at vi får et bedre samfunn å bo i.

Kulturen skaper mer toleranse og forståelse for andre mennesker.

Kulturen er vilje til å ta vare på gode tradisjoner og evne til å tenke nye tanker.

Kulturen er i sum alle positive byggesteiner i vårt samfunn!

Hvorfor kultur?

Kulturen skal være et bærende element i den kommunale planlegging og utvikling

Kulturen er identitetsskapende

Kulturen er en trivselsfaktor

Kulturen er stabiliserende

Kulturen skaper møteplasser

Kulturen er inkluderende

Kulturen er aktiviserende

Kulturen er forebyggende

Mål og forslag til tiltak

Planen har en rekke anbefalte mål og tiltak. Disse gjengis noe forkortet her, i uprioritert rekkefølge. Tiltakene blir grundigere presentert senere i rapporten.

Generelle tiltak

1. Folkebiblioteket er vedtatt lokalisert til Frøystad. Ved eventuelt felles bibliotek for Hadeland, legges dette til den videregående skole.
2. Kulturadministrasjonen bør styrkes og ha et særlig ansvar for å skape tverrfaglige møteplasser og vurderes i forbindelse med budsjettet/økonomiplan.
3. Det utarbeides en kulturkalender slik at kommunens beboere kan holde seg orientert om hva som skjer i kommunen.
4. Lunner kommune oppretter en frivillighetspris, som en erstatning for den tidligere Kulturprisen. Dette administreres av kulturkontoret.
5. Lunner kommune må lage en plan for vern av kulturminner, som for eksempel Lunner kirke, Bergverksmuseet og gruvene, kalkovnene og fornminner og administreres av kulturkontoret.
6. Lunner kommune bør støtte faste kulturfestivaler og spill, som Kloppstock, Bronsebukkene og eventuelle spill og konserter i tilknytning til gruvemiljøet på Grua og vurderes i forbindelse med budsjettet/økonomiplan.
7. Det opprettes et utvalg som skal se på mulighetene for å benytte kulturen som et virkemiddel i næringsutvikling/turisme.
8. For å stimulere til ny aktivitet skal kommunen dele ut fem tilskudd á 10.000 kr. Hvert år i kommuneplanens virketid. Dette skal gis til organisasjoner eller enkeltpersoner som ønsker å starte nytt kultur – eller fritidstilbud for barn og unge. Dette oversendes administrasjonen til vurdering i budsjettet.

Tiltak rettet spesielt mot barn og unge

1. Barnehagene må settes i stand til fortsatt å være en sterk kulturformidler.
2. I grunnskolen skal det legges til rette for kulturaktiviteter innenfor utvidet skoledag, fra Kulturskolen og frivillige organisasjoner.
3. Den kulturelle skolesekken skal sikre at alle elever i grunnskolen skal møte bredden og mangfoldet innen kunst- og kulturområdet.
4. Kulturtiltak for barn og unge må sikres stabile og gode økonomiske rammer gjennom kommunale og andre offentlige tilskuddsordninger.
5. Det må opprettes gode, uformelle og rusfrie treffsteder for ungdom.
6. Det bør opprettes ei Musikk-, dans- og dramalinje ved Hadeland Videregående Skole på Roa.
7. Lag og foreninger bør stimuleres til å tilrettelegge for aktiviteter som inkluderer barn og unge med spesielle behov.

Tiltak rettet mot voksne

1. Lag og foreninger som driver kulturformidling må sikres gode vilkår, både scenemessig og økonomisk gjennom kommunale driftstilskudd.
2. Et regionalt kulturhus vil kunne gi kulturopplevelser (teater, konserter etc.) etter nasjonal standard.
3. Det bør opprettes et treffsted (kafé etc) for voksne i forbindelse med det nye folkebiblioteket/kulturhuset

Tilleggsdel

1.0 Medlemmer og mandat	s. 7
1.1 Presentasjon av medlemmene	s. 7
1.2 Mandat og tolkning av mandatet	s. 7
1.3 Kulturplanens visjon	s. 8
2.0 Rammevilkår	s. 8
2.1 Statlige rammevilkår	s. 8
2.2 Lokale rammevilkår	s. 9
Diagram over kulturbudsjettets prosentandel..	s. 10
3.0 Prioritert handlingsprogram	s. 11
4.0 Kulturens forebyggende verdi	s. 12
4.1 Tverrfaglige utfordringer	s. 12
4.2 Oppvekstmiljøet	s. 13
4.3 Kultur i skoler og barnehager	s. 13
4.4 Den kulturelle skolesekken	s. 15
4.5 Organisert fritidsvirksomhet for barn og unge	s. 16
4.5.1 Musikkorpsene	s. 16
4.5.1.1 Skolekorpsene	s. 16
4.5.1.2 Voksenkorpsene	s. 16
4.5.2 Teater	s. 17
4.5.3 Rockegrupper	s. 17
4.5.4.1 Barne- og ungdomskor	s. 17
4.5.5.2 Voksenkor	s. 17
4.5.5 Kulturskolen	s. 18
4.5.6 Bibliotekene	s. 18
4.6 Øvrige kulturtilbud	s. 18
4.6.1 Gallerier	s. 18
4.6.2 Museer	s. 18
4.6.2.1.1 Hadeland Bergverksmuseum	s. 19
4.6.3 Konserter og festivaler	s. 19
4.6.4 Kino	s. 19
4.6.5 Kirken i Lunner	s. 19
5.0 Kulturen i regional sammenheng	s. 20
5.1 Kulturen i historisk perspektiv	s. 20
5.2 Kulturfag på videregående skole	s. 21

6.0 Kultur og næringsliv s. 21

7.0 Veien videre s. 24

8.0 Kommunestyrets behandling av kulturplanen i møte den 08.09.05
s.24

1.0 Medlemmer og mandat

1.1 Presentasjon av adhocgruppens medlemmer

Kommunestyrets vedtak av 06.05.04, i sak 0036/04 utpekte følgende ad-hocutvalg:

- Politiker:	Halvor Bratlie – leder
- Politiker:	Torill Jensvold
- Politiker:	Haakon Kalvsjøhagen
- Medlem av kulturettrådet i Lunner:	Siri Skogvold Isaksen
- Medlem av kulturettrådet i Lunner:	Anne Kathrine Brodtkorb
- Sekretær for ad-hocutvalget:	Svein Olav Karlsen

1.2 Mandat og tolkning av mandatet

Mandatet er slik:

Kulturområdet er sammensatt og inneholder mange problemstillinger og utfordringer.

Det forutsettes at det samarbeides på tvers av fagområder og virksomheter i kommunen, og kulturplanen bør skissere opp en del tverrfaglige løsninger og synergier.

Planen skal fokusere på kultur og fritid, samt at den må legge vekt på forholdet mellom kultur/næring og stedsutvikling. Økt regionalisering, også i kulturell sammenheng, må vurderes i planen.

Kultursatsingen skal ikke primært begrunnes ut fra forbyggende virkninger, men ut fra kulturens egenverdi!

Sagt på en annen måte:

- Kulturen skal samarbeide med alle virksomheter/fagområder innen kommunen, eksempelvis skole, barnehage, barnevern, PP-tjenesten, helsesøster, tekniske tjenester osv. Alt henger sammen og påvirker hverandre. Kulturen skal fungere som limet/smørningen.
- *Synergier* er en betegnelse på de ringvirkninger et slikt samarbeid skaper.
- *Kultur og fritid* er en kort beskrivelse av all den organiserte kulturvirksomheten som utøves i Lunner kommune.

- Forholdet mellom kultur og næringsvirksomhet er avgjørende i en tid hvor de offentlige kulturbudsjetter ikke alene er nok til å få til gode kulturarenaer med tilstrekkelige fasiliteter.
- Stedsutviklingen i kommunen får ofte bedre utviklingskår dersom kulturtilbudene i lokalsamfunnene er gode.
- Den økte regionaliseringen står i fokus om dagen med storkommunedebatt. Stadig flere og flere kommunale virksomheter blir interkommunale, bl.a. felles kulturkontor for Lunner og Gran.
- Kulturen har en egenverdi ut fra den glede den skaper, men også ut fra de positive forebyggende virkningene den har.

1.3 Kulturplanens visjon:

I Stortingsmelding nr. 48 av 2002 – 2003, Kulturpolitikk fram mot 2014 har Regjeringen uttrykt følgende:

Eit aktivt og engasjerande kulturliv er viktig både på individ – og samfunnsnivå. Ein dynamisk og pulserande kultursektor som kommuniserer godt med breie brukargrupper er eit uunnverlig aktivum for landet. Kultursektoren er kjelde til kreativ inspirasjon, kunnskap og opplevingar for alle aldersgrupper – både for folk flest og for avgrensa grupper med særskilde interesser og behov.

For Lunner kommune er det viktig å ha et siktepunkt eller visjon for sin egen kulturpolitikk. Denne er gjengitt i kulturplanens forord.

2.0 Rammevilkår

2.1 Statlige rammevilkår:

Fra midten av 1970-tallet fikk kulturetatene i norske kommuner øremerkede tilskudd fra staten. Disse tilskuddene sikret at alle landets kommuner opprettet egne kulturkontor og avsatte penger til kulturtiltak.

Fra 1986 ble de fleste av de øremerkede tilskuddene samordnet fra statens side ved et nytt inntektssystem for kommuner og fylkeskommuner. Dette har innledet en ny praksis med rammeoverføringer, som har vært en styrkning av lokaldemokratiet, men har satt uprioriterte områder i faresonen. Staten gir fortsatt penger til kultur via rammeoverføringene, men summene er ikke synlige lenger.

Det finnes ingen særlov som hjemler kulturen, men deler av kulturområdet er ivaretatt slik som:

- Musikk – og Kulturskoler er lovfestet i Opplæringslovens §13.6

Fra 1/1-04 falt refusjonsordningen bort. Det blir gitt refusjon fra staten time for time i kulturskolen, men også her har tilskuddet gått inn i rammeoverføringen til kommunen.

- Bibliotekene er lovfestet i Lov om folke- og skolebiblioteker av 1985.

- Kommunen er pålagt å ha en egen kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet som et grunnlag for å motta statlige tilskudd til idrettanlegg eller nærmiljøanlegg.
- Friluftslivet har en lovbestemmelse om ”Motorferdsel i vassdrag og utmark.”
- Film og video har egne konsesjonsbestemmelser som gjelder omsetning og visning for publikum.
- Det fins en egen kulturminnelov som sikrer vernet av kulturminner i den kommunale planleggingen.

Til tross for lovgivning som skal sikre at kommunen har et bibliotek og en kulturskole, sier loven ingen ting om mengde eller kvalitet på disse tilbudene.

2.2 Lokale rammevilkår:

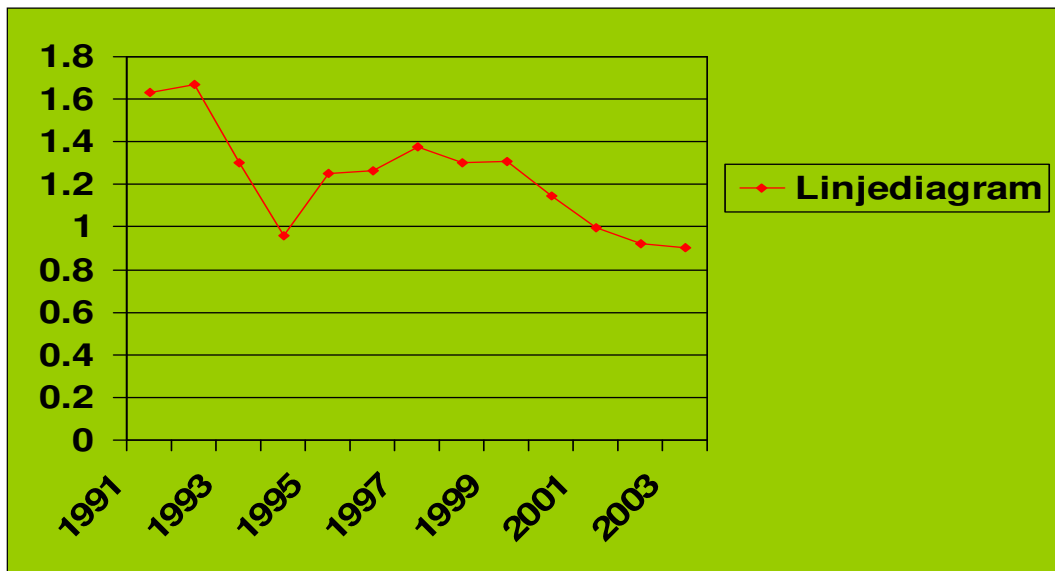
Kulturområdets andel av kommunebudsjettet har vært varierende i de siste årene. Denne kulturplanen tar for seg driften av bibliotek og driften tilknyttet kulturkontoret. Nedenstående tabell viser utviklingstrekk i Lunner kommune gjennom 13 år:

Årstall	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Innbyggertall	7976	7968	7984	8088	8049	8062	8087	8148	8220	8264	8429	8455	8461
Brutto drifts-Budsjett LK*	152971	152033	149682	158469	188239	207537	212907	232616	222197	258613	282861	312973	369635
Drift kultur*	2491	2532	1940	1528	2396	2671	2932	3024	2971	3022		2927	3163
Prosent av Kom. driftsbudsj.	1,63%	1,67%	1,30%	0,96%	1,27%	1,29%	1,38%	1,30%	1,34%	1,17%		0,94%	0,90%
Kultur kr. Pr. innbygger	312	317	243	189	297	331	362	371	361	365		346	373

* Tallene er oppgitt i 1000kr.

NB! Tabellen har ikke tatt hensyn til endringer i konsumprisindeks over disse årene.

Diagram over kulturbudsjettets prosentandel av kommunens brutto driftsbudsjett i årene fra 1991 - 2003

Vertikalaksen er prosentandelen av kommunens brutto driftsbudsjett. Inkludert i i denne beregningen ligger bibliotek og Musikk – og kulturskole som begge tilhører andre budsjettområder enn kulturen, men er tatt med p.g.a. slektskapet til kulturen.

I 1991 var Lunner kommunes regnskapstall totalt for hele kommunen på kr. 152.971.000.- hvorav kulturen utgjorde 1,63%av dette. I 2003 er Lunner kommunens regnskapstall på kr. 349.635.000.-, hvorav kulturen utgjør 0,9%.

Samlet kommunalt engasjement på kulturområdet er på kr. 3.163.000.-. Dersom kommunens engasjement skulle vært opprettholdt med samme "trykk" som 1992 ville samlet kulturregnskap for 2003 ha vært på kr. 5.838.904.-

3.0 Handlingsprogram

Lunner kommunes hovedsatsing for kommende periode, justert for lønns- og prisstigning:

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1. Opptopping av tilbudene i Kulturskolen	771 000*	950 000	1 000 000	1 050 000	1 100 000	1 150 000
2. Regionalt kulturhus	0.- **	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000
3. Utvikle og drifte flerbrukshus for ungdom	360 000 (Drift av u-klubb m.lønn)	600 000 (Inkludert oppussing av fl.br.hus)	400 000	410 000	420 000	430 000
4. Biblioteket i Lunner	1 460 000	1 518 000	1 578 000	1 641 000	1 706 000	1 774 000
5. Drift av Hadeland Bergv. museum	56 000	60 000	65 000	75 000	80 000	85 000
6. Driftsstøtte av Randsfjordmuseene	76 000	100 000	105 000	110 000	115 000	120 000
7. Utarbeidelse av bygdebok	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
8. Kulturstøtte til lag, foreninger, festivaler og spill	354 000	400 000	410 000	420 000	430 000	440 000
9. Kultur i skolen/Den kulturelle skolesekken	227 000	250 000	260 000	270 000	280 000	290 000
10. Øvrige kulturtiltak (1. mai, 17. mai, vennskapskommuner etc.)	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
11. Kirken i Lunner	2 835 000	2 948 000	3 066 000	3 189 000	3 316 000	3 448 000

* Dagens tilskudd er 771 000 kroner. Dette dekker kun musikalske aktiviteter.

Opptoppingen gjelder øvrige kulturaktiviteter og gir mulighet for å samkjøre ulike prosjekter med Gran kommune.

** Det foreslås at det avsettes på fond årlig beløp kr. 1,7 mill. som tilsvarer Lunner kommunes andel av regionalt kulturhus til en byggesum på kr. 45 mill.

Lunner kommunes andel er ca. 13,5 mill. kr. og vil gi en årlig sum på kr. 2,7 mill. Banker, forsikringsselskaper og øvrig næringsliv i kommunen har gitt uttrykk for at de vil bidra. Ved et bidrag på kr. 5 mill.. over 5 år vil kommunens andel reduseres tilsvarende.

4.0 Kulturens forebyggende verdi

4.1 Tverrfaglige utfordringer

- Hvordan få kulturen inn i barnehagene?
- Hvordan få kulturen inn i skolen?
- Hvordan få kulturen ut til hele Lunnens befolkning?
- Hvordan fokusere på at kultur er forebyggende?
- Hvordan fokusere på at kultur gir økt helse?
- Hvordan skape møteplasser hvor tverrfaglighet er på dagsorden?

Det er ofte en nær sammenheng mellom skoler og kulturaktiviteter. En løsning kan være å satse på en felles lokalisering av barnehage, skole, kultur- og idrettsanlegg nettopp for å tilrettelegge kulturen for brukerne.

Ved å bringe kulturen inn i barnas hverdag får vi ofte gode tilbakemeldinger på kulturen som formidles. Det gir tydelige tilbakemeldinger på hva som er bra eller dårlig. Slik ”utdanner” vi de unge til å fordre og fremme kvalitet i kulturen som formidles. Dette gir oss en mulighet til å evaluere og forberede kulturen kontinuerlig.

Alle sektorer i kommunen må få et ansvar for å formidle og finne rom for kulturen i Lunner. Kommunen må bygge opp, tilrettelegge og videreføre tverrfaglige tiltak. Slike kulturtiltak bør kanaliseres gjennom kulturskolen hvor man kan lage prosjekter som fenger unge.

Aldersgruppen 12-20 år er særlig utsatt for kontakt med miljøer som kan ha negativ påvirkning.

Kultur er forebyggende og helsebringende. Kultur gir mening og livsinnhold, ved å gi den enkelte rom for deltakelse og økt sosial integrasjon.

Det er viktig at kommunen forstår nødvendigheten og viktigheten av timene som legges ned i frivillig og gratis arbeid i de forskjellige organisasjonene. Kommunen bør tilrettelegge, ikke bare økonomisk, for vekst i de frivillige organisasjonene. Det må gis status til de som legger ned mange dugnadstimer innen kulturen, for å sikre rekrutteringen til slike posisjoner. Det er viktig å fokusere på den erfaringen den enkelte opparbeider seg ved å arbeide innenfor organisasjonene.

Tiltak:

1. Kulturadministrasjonen bør styrkes og videreutvikles for å samordne de tverrfaglige utfordringene vi står overfor, og ha et særlig ansvar for å skape tverrfaglige møteplasser. Det nytter ikke på sikt å overlate dette arbeidet til frivillige lag og foreninger.

2. Det utarbeides en kulturkalender slik at kommunens beboere kan holde seg orientert om hva som skjer i kommunen. Slik hindrer vi kollisjoner av konserter, forestillinger, utstillinger og andre arrangement.

3. Lunner kommune oppretter en frivillighetspris, som en erstatning for den tidligere kulturprisen.

4.2 Oppvekstmiljøet

Et godt oppvekstmiljø er avhengig av

- Et nettverk i lokalsamfunnet
- Et godt skolemiljø
- Stabilitet i familien
- Gode fritidstilbud
- Gode forbilder
- God voksenkontakt

Kommunen kan ikke gjøre dette alene, men må her være med på å legge forholdene til rette slik at barn og unge kan og vil benytte de tilbud som finnes, eventuelt bidra til å etablere nye interessante aktiviteter.

Alle aktiviteter og kulturtilbud for ungdom skal være rusfrie.

Se Ruspolitisk handlingsplan (kapittel 1.1.2 og 9.2)

Vedlegg:

Rusmiddelplanen (kapittelet om barn og unge)

4.3 Kultur i skoler og barnehager

Skole og kultur

Skolene i Lunner skal skape hele mennesker. Det faglige, sosiale og kulturelle aspektet er like viktige for å gi ungene våre et godt og rikt voksenliv.

Det ligger an til at vi får fire skolesteder i Lunner. Disse bør ikke bare betraktes som skoler, men også som lokale kultursentra, uavhengig av om det blir bygget et interkommunalt/kommunalt kulturhus eller ikke. Et slikt kulturhus vil uansett ikke kunne gi øvingsrom, lagerrom etc. til alle som utøver kulturaktiviteter på Hadeland.

Det går an å tenke seg et kulturhus som kjernen i det lokale kulturlivet, med skolene som kultursatellitter. Satellitter som lyser fra morgen til kveld. De aktivitetene som dyrkes fram i disse satellittene kan så vises fram på den store kulturscenen sentralt i bygda.

For å få til dette må det som finnes av fritidsressurser samle og organisere seg slik at undervisningen og fritidsaktiviteter inngår i et totalt læringskonsept. Dette igjen er betinget av at frivillige lag og foreninger tilbys lokaler i tilknytning til skolene. På denne måten vil vi få

skoler/kulturhus som lever og blomstrer fra morgen til kveld. Den økonomiske samdriftsgevinsten må heller ikke glemmes i dette bildet.

Rent praktisk bør det jobbes for at det som utøves i størst mulig grad må legges i forlengelse av skoledagen. Betalte instruktører gjennom Kulturskolen må inn, slik det i dag delvis praktiseres gjennom Musikkskolen. Det må også legges til rette for at det utstyret og de lokalene kulturorganisasjonene disponerer, også kan brukes i skoletida. Kanskje det går an å legge en instruktør/lærerkabal der rollene overlapper hverandre? Flexibilitet er et nøkkelord, ikke bare når det gjelder lærekrefter men også når det gjelder framtidige skoleutbygginger. Dette er i første rekke mest aktuelt når det gjelder den nye barneskolen nord i bygda, men tankegangen må også legges til grunn når det gjelder de andre skolene.

Tiltak:

Frivillige kulturorganisasjoner nord i bygda (f. eks. Lunner Skolekorps, FABU, Hadeland Rockeklubb og andre) tilbys øvings/trenings- og lagerlokaler ved den nye Lunner barneskole. Representanter for kulturlivet må være med på å utforme og planlegge bruken av lokalene ved Lunner barneskole. Det må legges en plan for Lunner barneskole som kombinert skole- og kultursted. Folkets hus må ikke avvikles før dagens brukere er sikret et alternativ. Tilsvarende tankegang legges til grunn når det gjelder Grua og Harestua skoler og Lunner ungdomsskole.

Barnehager og kultur:

Barnehagene er en av de største kulturformidlerne i Norge, blant annet når det gjelder overføringer av rim, regler, folkeeventyr, tradisjonsleker etc. Dette er en naturlig del av barnas hverdag, mer enn i skolen, der alt i større eller mindre grad blir gjort om til lærerstyrte fag. En stor del av lokal historie formidles også gjennom barnehagene, i form av ekskursjoner i nærmiljøet og gjennom besøk av lokale kulturbærere i barnehagene.

Det er på denne bakgrunnen bekymringsverdig at nedskjæringer i offentlige budsjetter kan føre til dårligere kulturformidling i barnehagene. Det trengs for eksempel god bemanning til å kunne fortelle eventyr i små grupper eller for å kunne dra på ekskursjoner. Barnehagene må settes i stand til å formidle kultur, både lokalt og regionalt.

Sammen med organiserte aktiviteter er den frie leken en av de viktigste kulturaktivitetene i barnas liv. Dette stimulerer til bruk av barnas naturlige iboende fantasi. Barnehagene er altså en viktig arena for kulturformidling på barns premisser.

Barnehagene er viktige instanser for å ivareta etiske regler, og formidle folkeskikk og respekt for andre. Dette er også en viktig del av kulturen. Den sosiale kompetansen barna får med seg fra barnehagene gir et godt kulturgrunnlag, både for den enkelte og for samfunnet som helhet.

Tiltak:

Barnehagene må settes i stand til fortsatt å være en sterk kulturformidler. De må ha en forsvarlig bemanning, og ansatte med et mangfold av kompetanse, under barnehagefaglig ledelse.

4.4 Den kulturelle skolesekken

Den kulturelle skolesekken bør danne en solid plattform for den totale satsingen innen kulturformidling og kulturaktivitet hos barn og unge for å oppfylle målene i L-97 og kommunens mål innen kulturområdet.

Gjennom Den kulturelle skolesekkens organisering og innhold sikrer en at alle elever i løpet av grunnskolen møter bredden og mangfoldet innen kunst- og kulturområdet. Temaer er plassert på klassetrinn ut fra L-97 slik at lærerne kan legge det inn i sine årsplaner.

Mål for Den kulturelle skolesekken:

Alle elever i grunnskolen i Lunner skal regelmessig sikres varierte og mangfoldige profesjonelle og lokale/regionale kulturopplevelser av god kvalitet, og ha mulighet for å utfordre og utvikle sine skapende evner i tråd med intensjonene i L-97 og lokale kultur mål.

Organisering og innhold:

Lunner er med som en av flere utviklingskommuner i Oppland fylkeskommune 2004-2006. Hovedansvarlig for plan, utvikling og gjennomføring av Den kulturelle skolesekken er Kulturkontoret for Lunner og Gran i tett samarbeid med skolerådgiver og kulturkontakter på den enkelte skole. Det er utarbeidet en obligatorisk utviklingsplan og en rammeplan for 2003/2004 – 2006/2007.

Innholdet er delt i 3 hovedområder:

- Formidling av kunst, kunstners arbeid og arbeidsmåter i form av **verksteder/ korte presentasjoner** innen visuelle kunsthøgskole, dans, musikk, drama/teater, litteratur, arkeologi og estetikk
- Formidling av kunst og kulturopplevelser i form av **forestillinger, utstillinger** m.m. innen drama/teater, dans, billedkunst m.m., film og litteratur.
- Lokalhistorie/lokalkunnskap i form av **ekskursjoner ved ulike kunst og kulturinstitusjoner** som for eksempel Hadeland Folkemuseum, Kistefos-Museet, Tegneseriemuseet, Pilegrimsleden, kirker, Bergverksmuseum, Vestbyfunnet/Bronsebukkene, bibliotekene ved Lunner og Harestua og Brandbu kino.

Programmet og oppleggene utarbeides i samarbeid med lokale og regionale kunstnere, kunst- og kulturinstitusjoner og organisasjoner (eks. Bronsebukkene venner), samt avdeling for Kultur og idrett i Oppland fylkeskommune.

Nettbasert program (ksys) benyttes for informasjon og logistikk og er åpent for alle, og spesielt rettet mot lærere, elever og samarbeidspartnere.

Tiltak og utfordringer:

- Videre utvikling av systemer, rutiner og styrking av samarbeide, er en forutsetning for kvalitativt godt og målrettet tilbud som kan fungere i den praktiske hverdag i forhold til alle aktører.

- Avklaring om organisering og økonomi fra sentral hold både lokalt og på fylkesnivå.
- Utvikle kommunens rolle i forhold til generell kunstformidling, kultur og næring for å utvikle et bedre forhold til private kunstmiljøer/aktører lokalt.
- Utvikle kulturformidling på fritiden med noen åpne forestillinger slik at familier kan dele god kunst og kulturopplevelser som et supplement til eksisterende teatervirksomhet.
- Vurdere videreutvikling av formidling av drama, dans og kunst i barnehagene på lik linje med Rikskonsertene og som en del av formidling i Oppland.
- Avklare muligheter for å benytte og samarbeide med Oppland fylkeskommune om Film og medieverkstedssatsing (en videreføring av Film i sekken som Gran og Lunner har deltatt i).

4.5 Organisert fritidsvirksomhet for barn og ung

4.5.1 Musikkorpsene

4.5.1.1 Skolekorpsene

Dette er de kulturinstitusjonene for barn og ungdom som har lengst tradisjon for sine aktiviteter under kontroll og økonomisk bistand fra kommunen (1961). Det er nettopp i disse tider med stadig flere ungdommer i drift viktig å støtte opp under den aktiviteten som skolekorpsene driver.

Mange barn og ungdom vil havne i uorganiserte miljøer hvor det ikke er nødvendig kontroll med aktivitetene.

Det er derfor viktig å gi støtte til de som driver slik aktivitet. Kommunen må være med å bidra til at denne aktivitet får den oppmerksomhet den fortjener og derigjennom bidra til å skape et positivt bilde slik at flere henger seg på og får en fritidsaktivitet de kan ha glede av resten av livet.

Lunner skolekorps har igjennom de siste 20 år deltatt i Opplandsmesterskapet, kvalifisert seg til NM for skolekorps og hentet hjem gode plasseringer.

4.5.1.2 Voksenkorpsene

Det var fram til april 2005 3 voksenkorps i kommunen. Lunner Musikkforening (1904) Harestua Musikkorps (1929) har hatt kontinuerlig drift siden starten. Disse er nå slått sammen under navnet Hadeland Janitsjar (HJ). Vestre Lunner Musikkforening tok opp igjen virksomheten ca 1990 etter mange års pause.

Musikkorpsene har i hovedsak rekruttert medlemmer lokalt, men LMF har siden 1968 hatt mange medlemmer fra Gran. LMF og HMK etablerte i 2001 et samarbeide og med dette kom den årlige nyttårskonserten på Granvang som korpsene er opphavet til. Her forenes kor fra Jevnaker og solister fra hele Hadeland til et musikalsk løft som har regional interesse og fått stor respons.

Korpsene har vært, og er, gode ambassadører for Lunner gjennom besøk i våre vennskapskommuner i de andre nordiske landene.

4.5.2 Teater

Moreneteateret, Lunner Revy og Teatergruppe og Fagertun Barne- og Ungdomsteater har dannet mønster for teatervirksomhet med aktører på tvers av kommunegrensene. Store oppsetninger hvert år har samlet store publikumsskarer fra alle tre kommunene. Fremveksten av teatergrupper på Hadeland har vært stor de siste årene. Flere av disse teatergruppene rekrutterer aktører fra alle kommunene.

Det historiske musikkspillet ”Bronsebukkene”, som er skrevet av fire lokale aktører, har vært vist flere ganger, og har knyttet til seg profesjonelle krefter. Spillet planlegges å settes opp med jevne mellomrom.

4.5.3 Rockegrupper

Lunner har gjennom de siste 10-årene hatt et aktivt rockemiljø på Folkets Hus (Huset). I dag er om lag åtte grupper aktive her.

Huset står nå i fare for nedleggelse. Det må finnes et nytt lokale til denne aktiviteten.

Hadeland Rockeklubb har vært drivkraften i rockemiljøet, og det er fortsatt stor interesse i klubben for å fortsette med base i Lunner. Derfor må kommunen se om det kan være mulig å finne nye lokaler. Helst i tilknytning til den nye skolen på Skøien (se kapittelet om skole og kultur). Dersom dette ikke lar seg gjøre bør det vurderes om det finnes nye lokaler i en av de skolene som skal legges ned, eller i forbindelse med LUS/Kløvertun.

4.5.4 Kor

4.5.4.1 Barne- og ungdomskor

For tiden er det tre barne- og ungdomskor knyttet til Normisjons virksomhet på Heimly. På Harestua er to kor i virksomhet. Et kor på Grua ligger for tiden nede, men gode krefter er i gang for å starte opp igjen.

Det burde være rom for et bredere spekter i kortilbudet for barn- og ungdom. Dette kunne sortere under Kulturskolen, og for eksempel legges til barneskolene i bygda.

4.5.4.2 Voksenkor

Vi har en rekke kor i bygda. Noen er knyttet til kristne miljøer og noen er uavhengige.

Av de eldste aktive kor finner vi Lunnerkoret og Harestua koret

Korene har vært gode ambassadører for Lunner gjennom besøk til, og vertskap for besøkende fra våre vennskapskommuner

4.5.5 Kulturskolen

Kulturskolen organiserer i dag undervisning for enkeltelever og grupper hovedsakelig fra skolekorpene. En målsetting må være å gi et bredere tilbud innen kulturområdet. Et område som ikke er vurdert tidligere er prosjekter som hovedsakelig henvender seg til uorganisert ungdom. Det kan dannes grupper etter mønster og erfaring fra Gran kommune. Her brukes midler som overføres fra forebyggende tiltak innen andre områder i kommunens budsjett. Det er viktig at det blir engasjert personer/instruktører som er spesialisert på de prosjekter som igangsettes for etter en stund å overlate aktiviteten til andre for videreføring eller avslutte det som et prosjekt med en evaluering og tilbakemelding til oppdragsgiver. Avtale mellom kommunen og kulturskolen må utvides til å gjelde hele kulturområdet.

4.5.6 Bibliotekene

Vi har et hovedbibliotek på Roa og filial på Harestua. Det er også bokstue på Grua Dette er kulturinstitusjoner som er viktig i lokalmiljøet og som skaper møteplasser for barn og voksne hver for seg og i fellesskap. Disse må videreføres, og ved en eventuell utbygging av kulturhus på Roa må det planlegges et større bibliotek som tilfredsstillere dagens krav til areal og tekniske løsninger.

4.6 Øvrige kulturtilbud

4.6.1 Gallerier:

Utstillingsgalleriene på Hadeland kan i hovedsak deles i to typer:

1. De gallerier som driver egen kommersiell virksomhet.
2. De gallerier/utstillingslokaler som er åpne for lokale kunstnere.

Tilbudet for de som ønsker gode utstillinger i fine omgivelser er godt forsynt på Hadeland. Er man utøvende kunstner er muligheten for å leie gode utstillingslokaler også til stede.

4.6.2 Museer:

Museumstilbudet er i vekst på Hadeland. Randsfjordmuseene A/S ble stiftet i 2004 som en felles organisatorisk enhet for museene på Hadeland og Land, i første omgang Hadeland Folkemuseum og Lands Museum. Lunner kommune er medeier i RM: Hittil har museets bidrag i forhold til lokal offentlig forvaltning i hovedsak dreid seg om rådgiving i bygningsvernsaker og samarbeid med skoleverket gjennom Den Kulturelle Skolesekken.

Av andre museer kan nevnes:

- Kistefosmuseet
- Tegneseriemuseet
- Glassmuseet på Hadeland Glassverk
- Hadeland Bergverksmuseum*

* Hadeland Bergverksmuseum ligger i Lunner kommune og vil av den grunn omtales spesielt.

4.6.2.1 Hadeland Bergverksmuseum

Hadeland Bergverksmuseum åpnet sin virksomhet i Grua stasjon i september 1993 og ble egen stiftelse den 24.04.95. Bakgrunnen for dannelsen av Hadeland Bergverksmuseum er den lange og allsidige historie som knytter seg til Grua. Grua har kanskje mer enn noen gruvelokalitet i Norge en sammenhengende historie som strekker seg over hele 400 år. De kulturelle påvirkninger av denne historien på samfunn, næring og landskap er underestimert.

Grua og områdene omkring, på kontaktsonen mellom de kambrosiluriske avsetningsområdene på Hadeland og de eruptive bergartene i sør og øst, representerer noe av det mest interessante i norsk geologi med tanke på undervisning og forskning.

Museet kan være et bidrag til Lunnens kulturelle identitet med bergverkshistorien som det viktigste element.

Det ligger store muligheter i å utvikle kulturtilknyttet næringsmessig aktivitet utledet av denne bergverkshistorien, sammen med de naturhistoriske (geologiske og økologiske) temaer som henger gjensidig sammen med den.

4.6.3 Konserter og festivaler:

På Hadeland kan man oppleve konserter på slike steder som i kirkene, Steinhuset på Granvollen, Brenneriet i Røykenvik, på Hadeland Glassverk, Kistefosmuseet, idrettshallene i de tre kommunene, Granvang og i noen grad gymsaler ved grendeskolene.

Harestua er åsted for den årlige Klopstockfestivalen. Siden starten tidlig på 90-tallet har så godt som alle sentrale rockeartister i Norge besøkt Harestua. I tillegg er Klopstock en viktig arena for lokale rockemusikere. Å spille på Klopstock, sammen med kremen av norske utøvere, henger høyt for en lokal musiker. Klopstock har de siste årene trukket rundt 2000 publikummere.

Midtre Olimb gård i Jevnaker er arena for Midtsommerfestival der utespillet Bronsebukkene har blitt vist flere ganger.

4.6.4 Kino:

På Hadeland finnes én kino. Brandbu kino har sitteplasser for 168 personer.

På grunn av sin beliggenhet vil ikke Brandbu kino fungere som regional kino.

Det bør vurderes om Granvang kan bygges om til regional kino.

Tiltak

Både teater, konserter og til dels kino trenger et felles kulturbygg for å dekke Hadeland behov for storstue. (Det vises til Befaringsrapport og Sluttrapport fra politisk sammensatt arbeidsgruppe for å vurdere regional kulturbyggstrategi)

4.6.5 Kirken i Lunner:

Gjennom de siste 1000 år har kirke og kristenliv preget norsk kultur på en særlig måte.

Gjennom forkynnelse, kunst, arkitektur og liturgi har kirken vært en av våre viktigste kulturbærere. Dette kommer bl.a. til uttrykk i lovgiving og gjennom kristen formålsparagraf i skolen.

Den norske kirke har hatt og har en sentral plass i norske lokalsamfunn, så også i Lunner.

Dette kommer ikke minst til uttrykk gjennom et rikt musikkmiljø, og arbeid for barn og unge med basis i kirken. Samtidig må kirken som kulturlivet ellers, møte nye kulturer og religioner

med respekt og vilje til dialog. I Lunner har én en lang og rik tradisjon for samarbeid mellom ulike kirkesamfunn, noe én må sikre i framtiden.

Helt siden 1150 har det vært kirke i Lunner. I dag har kommunen fire vigslede kirkerom:

Lunner kirke: Kirken er den eldste i Lunner og er antakelig fra midten av 1100-tallet.

Det er bestemt at kirken skal markere sitt 850 års jubileum i juni 2006 samtidig som Lunner Prestegjeld skal feire 100 års jubileum.

Oppdalen Kapell: Kapellet ligger i Nordre Oppdalen skolekrets og ble innviet i april 1914.

Grua Kirke: Kirken ble innviet like før jul i 1924. Kirken feiret sitt 80 års jubileum i 2004 med et dramatisert vandreteater og etterfølgende konsert i kirken.

Harestua Kapell: Kapellet ble vigslet av biskop Rosemarie Köhn i september 2001

Kirkene i Lunner eies og drives av Lunner Kirkelig Fellesråd med kommunalt tilskudd.

Kirkerommene blir i økende grad benyttet som kulturlokaler i forbindelse med kor – og konsertarrangementer.

Kirken i Lunner bidrar med en stor andel av kor – og musikklivet i kommunen.

5.0 Kulturen i regional sammenheng

5.1 Kulturen i historisk perspektiv

Hadeland har trolig vært bebodd siden steinalder for 4 – 5000 år siden. Gamle gravhauger med funn av steinøkser, dolker og pilespisser av flint er synlige spor fra den tiden.

Nedenfor Vestern gård på Grindvoll ble det en maidag i 1925 gjort en av bronsealderens rikeste funn. Gjenstandene er datert til yngre bronsealder, ca. 1100 – 700 f. Kr.) Her ble det blant mange gjenstander funnet de såkalte bronsebukkene. Denne kunstsakten er oppbevart på Universitetets Oldsaksamling i Oslo.

Over hele Hadeland har det blitt gjort funn av våpen, redskaper og det er blant annet oppdaget en bygdeborg ikke langt fra Sølvsberget i Gran. Denne skriver seg antakelig tilbake til folkevandringstiden.

Historiebøker kan bekrefte at Hadeland har vært sentral i Vikingtiden med kjente kongenavn som Halvdan Svarte.

Jordbruket har vært drevet gjennom flere tusen år, noe kulturlandskapet bærer preg av. Vi våger den påstand at hadelandsbygdenes naturgitte forutsetninger har gitt folket på Hadeland en felles kultur.

Fra Middelalderen har bergverksdriften fått sin storhetstid. Geologien på Hadeland har gitt grunnlag for blant annet uttak av jernmalm, blymalm, sinkmalm og sølv. Stor industriell virksomhet har funnet sted på Grua fra 1500 – tallet fram til 1927 hvor Hadeland Bergverk A/S avsluttet sin sinkproduksjon.

Glassproduksjonen har vært en sentral industriell virksomhet på Jevnaker siden 1762 og har vært drevet sammenhengende siden oppstarten.

Den kjente flaskeveien ”Buttelvegen” fra Jevnaker, gjennom Lunner mot Oslo er en kjent historisk fraktvei med spor gjennom landskapet den dag i dag.

Jernbanen kom på 1900-tallet og har preget bygdeutviklingen stort med fremvekst av tettstedene i de tre kommunene.

De første organiserte fritidskulturaktiviteter ble startet rett før og etter 1900. i tilknytning til arbeiderlag og interesseorganisasjoner

Her kan spesielt nevnes Vestre Lunner musikkforening som ble startet i 1896 og Lundborg musikkforening senere Lunner Musikkforening i 1904. Senere kom kor og teatergrupper.

Formannskapslovene av 1837 innførte prinsippet om lokal forvaltning gjennom kommuner. Fra å være én bygd har Hadeland bestått av to eller flere kommuner fra denne tid. Ulike prioriteringer har blitt foretatt i kommunene og dette har hatt betydning for ulik kulturell satsing i lokalkommunene. Vi tror at gamle bygge-, bomønstre- og felles ernæringsmessig grunnlag, små geografiske avstander til handelssentra og lignende har klart å bevare en felles kulturarv. Kulturell utveksling over kommunegrensene blir stadig mer og mer synlig i all kulturell utøvelse. Lag og foreninger har i stor grad medlemmer fra alle tre kommunene.

Se natur og kulturlandskap kap 2.1 og 2.2 og Lunner kommunes historie.

5.2 Kulturfag på videregående skole

Med det rike kulturlivet som finnes på Hadeland, er det absolutt grunnlag for å opprette ei musikk, dans, dramalinje i videregående skole.

6.0 Kultur og næringsutvikling

Lunners økonomi har de siste åra blitt dårligere og dårligere. Likevel har kommunen klart å opprettholde et godt tilbud til sine innbyggere når det gjelder oppgaver som skole og eldreomsorg. Smertegrensen nærmer seg likevel, det søkes stadig etter nye måter å spare penger på. Sammenslåing av kommuner er det siste som er lansert. Enkelt sagt finnes det to måter å bedre en økonomisk situasjon på. Den ene er at man bruker mindre. Den andre er at man tjener mer. Her bør kulturen komme inn, som en nøkkel til økt inntjening, en bedre økonomisk situasjon og en bedre kommune å bo i.

I stedet for å se på kulturen som en innsparingsmulighet, er det mulig å ta den i bruk for å skaffe arbeidsplasser, inntekter og ei revitalisert bygd

Administrasjon og folkevalgte må gå over fra å betrakte kultur som en innsparingsmulighet i budsjettssammenheng, til å se på den som en **nøkkel til framtida**. Det er nødvendig å heve blikket fra dagens problemer, og sette seg langsiktige mål.

Noe som igjen vil kreve en aktiv innsats for å tilrettelegge og skaffe kortsiktige investeringsmidler, som brukt riktig vil betale seg mangfoldig på lang sikt. Dette har vært gjort andre steder i Norge og verden, og burde med rett innstilling og langsiktig planlegging også la seg gjøre i Lunner og på Hadeland.

Lunner har mye.

- Et levende kulturliv på mange plan, musikk, teater, idrett.
- Mange tusen år gammel historie med dertil hørende kulturminner.
- Store og vakre natur/rekreasjonsområder.
- Ei primærnærings med god lokal mat og stor ubenyttet bygningsmasse, stadig på jakt etter nye inntjeningsmuligheter.
- Nærhet og god kommunikasjon til de tettest bebodde, mest pengesterke og opplevelsessøkende områdene og menneskene i landet.

- Mange kreative og flinke mennesker.

Et viktig poeng må være å se alt vi har i sammenheng, og slik oppdage nye muligheter. Satses det riktig burde det virkelig være mulig å få satt Lunner på kartet. Med kulturen som grunnelement.

Tiltak

Det opprettes et arbeidsutvalg som skal se på mulighetene for næringsutvikling basert på kultur. Utvalget bør ikke bare bestå av politisk valgte representanter, men også av folk fra kultur- og næringsliv. Det gis fri adgang til å knytte til seg ekstern kompetanse og ekspertise. Utvalget skal legge fram en plan for hvordan kulturen aktivt kan brukes for å opprette arbeidsplasser og ei levende bygd i framtida.

En tankeskisse til en konkret satsningsprosjekt kultur/næringsutvikling. Har noen lyst til å ta fatt i dette, så er det fritt fram:

Et område peker seg kanskje naturlig ut, selv om det naturligvis finnes andre muligheter (som et opplevelsessenter i tilknytning til gruvedriften på Grua?), nemlig Lunner som BRONSEBYGDA. Med andre ord...
... velkommen til

LUNNER, BRONSEBUKKENES RIKE Norges nasjonale bronsealdersenter

Eller kanskje Bronse minner for mye om tredjeplass? Alternativt kan vi bruke "Den gyldne bygda" og/eller "Norges gyldne senter".

Et av landets mest unike funn fra bronsealderen ble i mellomkrigstida gjort ved Sverigetjern på Grindvoll. Det mest spennende som dukket fram fra jorda var to små bronsebukker. Også andre steder er det gjort spennende funn, blant annet det såkalte Sørumsverdet like etter krigen, og nå sist hustufter og kokegropen nesten midt i Lunner sentrum. Hvem vet hva annet som gjemmer seg i jorda?

Gode krefter har allerede tatt tak i bronsebukkene, gjennom musikkspillet ved samme navn. Satt inn i en videre tankegang ligger det her store muligheter til å

1. Videreutvikle kulturlivet
2. Sette Lunnens navn på det STORE kartet
3. Utvikle næringsliv og arbeidsplasser

Her følger noen tanker og ideer om hvordan dette kan gjøres

- Bronsebukkene må brukes som et gjennomgående symbol i alt som gjøres i Lunner.
- Symbolet/bronsebukkløgo må utarbeides og fristilles til bruk for både kultur- og næringsliv i Lunner. Målet er at hele Norge skal tenke *Lunner* bare de ser en bronsebukk. Bronsebukkene skal bli et kvalitetssymbol som også skal trekke til seg kulturliv, turister og næringsliv.
- Det søkes å opprette et bronsealdersenter i Lunner. Dette kan inneholde det framtidige kulturhuset, og et bronsealdermuseum. Og hva er et mer naturlig mål å jobbe for enn å **få bronsebukkene hjem** til det nye museet? Et slikt krav vil høste nasjonal medieoppmerksomhet.
- Sammen med bronsealdersenteret/museet bygges det et turist/oplevelsessenter basert på bronsealderen (levende museum?). Bronsealderhus må settes opp. Kanskje det kan gis muligheter til å overnatte og leve som våre forfedre gjorde i en mystisk og ukjent fortid? Smykkeproduksjon og salg hører naturlig med. Det kan lages et vell av tilbud for turister i kjølvannet av et slikt senter. Dette må bli en inngangsnøkkel til alt det andre vi har å by på, og kan utvikle, av natur, kulturelle aktiviteter, mat (hva slags retter spiste de i bronsealderen?), historie, overnatting, og opplevelser.
- I tilknytning til funnene som nå er gjort i Lunner, opprettes det et utgravingsfelt for grunnskolene i Lunner. Dersom det er mulig bør dette også bli et naturlig sted å dra på ekskursjon til for skoler i hele Østlandsområdet. Bronsealdersenteret bør med andre ord inneholde en studieavdeling med ekspertise. Går det an å knytte kontakter med universitetet i Oslo?
- Teaterstykket "Bronsebukkene" utvikles til å bli et nasjonalt "must", i likhet med Peer Gynt ved Gålå-vatnet, og Spelet om Hellige Olav ved Stiklestad. Hva med å bruke en blanding av lokale og nasjonale skuespillere, i det nye "Bronsehuset", Lunnens nye kulturelle storstue...
- Det trengs noe STORT for å rette landets øyne mot Lunner. Bronsebukkene rekonstrueres i stor størrelse, med sentral plassering ved innfartsårene til bygda. Bronsebukkene vil da både dekke et markedsføringsbehov, og et utsmykkingsbehov. Folk trenger noe fint å hvile øynene på, eller å ergre seg over...?

7.0 Veien videre

Kulturlivet og kulturtilbudet i Lunner er avhengig av det som skjer i nabokommunene. Det er etter opprettelsen av et felles kulturkontor kommet i stand samarbeid mellom kulturlivet på Hadeland gjennom den kommunale musikk og kulturskolen. Det er også stiftet et felles kulturråd i Lunner og Gran. Dette ser vi på som et viktig skritt i retning av et mer samlet kulturliv, som igjen kan stå bak et ønske/krav om å bygge ei storstue, et kulturhus som kan gi rom for å utvikle scenekunst og kreativitet for alle kulturmiljøer på Hadeland som også har kapasitet til å ta i mot profesjonelle oppsetninger.

Dette felles løft for kulturen ser vi for oss vil være et viktig bidrag til det forebyggende barne- og ungdomsarbeid. En lokalisering sammen med den videregående skolen på Roa, med fylkeskommunen som samarbeidspartner og med opprettelse av musikk-, dans- og dramalinje vil kulturhuset danne grunnlag for et kulturelt kraftsenter på Hadeland.

Inntil et regionalt kulturhus er en realitet, må Lunner kommune i dialog med Gran kommune sørge for at det tilbudet som i dag finnes på Granvang opprettholdes.

Vi ser videre for oss at Granvang med sin sentrale beliggenhet kan bygges om til en god kinosal for hele regionen.

8.0 Kommunestyrets behandling av kulturplanen i møte den 08.09.05:

Kulturplan 2006 - 2010

VEDTAK:

Rapporten fra ad hoc-utvalget tas til etterretning, med følgende merknader:

Mål og forslag til tiltak på side 4:

Til pkt. 1: Punktet strykes.

Til pt.2: Folkebibliotek er vedtatt lokalisert til Frøystad. Ved eventuelt felles bibliotek for Hadeland, legges dette til videregående skole.

Til pt 3 og 7: Spørsmålet om styrking av kulturkontoret og støtte til kulturfestivaler og spill vurderes i forbindelse med budsjettet/økonomiplan.

Til pt. 5 og 6: Tiltakene å opprette frivillighetspris og lage plan for bevaring av kulturminner må administreres av kulturkontoret.

Side 16 pkt. 4.5.1.1:

Avsnitt 2 strykes.

Pkt. 4.5.1.2:

Det var fram til april 2005 3 voksenkorps i kommunen ----- starten. Disse er nå slått sammen under navnet Hadeland Janitsjar (HJ).----- LMF og HMK etablerte i 2001 et samarbeid og med dette----.”

Side 11 pkt. 3.0:

Endres til Handlingsprogram.

Side 19, pkt 4.6.5:

Første avsnitt endres til:

Gjennom de siste 1000 år har kirke og kristenliv preget norsk kultur på en særlig måte. Gjennom forkynnelse, kunst, arkitektur og liturgi har kirken vært en av våre viktigste kulturbærere. Dette kommer bl.a. til uttrykk i lovgivning og gjennom kristen formålsparagraf i skolen.

Den norske kirke har hatt og har en sentral plass i norske lokalsamfunn, så også i Lunner. Dette kommer ikke minst til uttrykk gjennom et rikt musikkmiljø og arbeid for barn og unge med basis i kirken. Samtidig må kirken som kulturlivet ellers, møte nye kulturer og religioner med respekt og vilje til dialog. I Lunner har en en lang og rik tradisjon for samarbeid mellom ulike kirkesamfunn, noe en må sikre også i framtiden.

Helt siden 1150 har det vært kirke i Lunner. I dag har kommunen fire vigslede kirkerom:

Nytt pkt. 9:

For å stimulerer til ny aktivitet skal kommunen dele ut fem tilskudd a 10.000 kr. hvert år i kommuneplanens virketid. Dette skal gis til organisasjoner eller enkeltpersoner som ønsker å starte opp et nytt kultur- eller fritidstilbud for barn og unge.

Oversendes administrasjonen til vurdering i budsjettet.

BEHANDLING OG AVSTEMMING:

Repr. Halvor Bratlie fremmet følgende endringsforslag:

Kulturplanen godkjennes med følgende endringer:

”Pkt. 4.51,1.

Avsnitt 2 strykes.

5.4.1,2:

Det var fram til april 2005 3 voksenkorps i kommunen ----- starten. Disse er nå slått sammen under navnet Hadeland Janitsjar (HJ).----- LMF og HMK etablerte i 2001 et samarbeid og med dette-----.”

Repr. Gro Jensen fremmet følgende endringsforslag:

”Pkt. 3.0:

Endres til Handlingsprogram.”

FRP v/Eva Berg fremmet følgende endringsforslag:

”Hovedmål – Mål og forslag til tiltak – Tiltak rettet mot voksne, pkt. 1:

Punktet strykes i sin helhet.

Tilleggsdelen – Kapittel 3.0 prioritert handlingsprogram:

Kapitlet tas ut i sin helhet.”

Repr. Eigil Morvik fremmet følgende endringsforslag:

”Side 4 – pkt 1:

Punktet strykes.

Side 19, pkt. 4.6. 5 Kirken i Lunner:

Første avsnitt endres til:

Gjennom de siste 1000 år har kirke og kristenliv preget norsk kultur på en særlig måte. Gjennom forkynnelse, kunst, arkitektur og liturgi har kirken vært en av våre viktigste kulturbærere. Dette kommer bl.a. til uttrykk i lovgivning og gjennom kristen formålsparagraf i skolen.

Den norske kirke har hatt og har en sentral plass i norske lokalsamfunn, så også i Lunner. Dette kommer ikke minst til uttrykk gjennom et rikt musikkmiljø og arbeid for barn og unge med basis i kirken. Samtidig må kirken som kulturlivet ellers, møte nye kulturer og religioner med respekt og vilje til dialog. I Lunner har en en lang og rik tradisjon for samarbeid mellom ulike kirkesamfunn, noe en må sikre også i framtiden.

Helt siden 1150 har det vært kirke i Lunner. I dag har kommunen fire vigslede kirkerom:

-----”

Repr. Harald Tyrdal fremmet følgende tilleggsforslag:

”Nytt pkt. 9:

For å stimulerer til ny aktivitet skal kommunen dele ut fem tilskudd a 10.000 kr. hvert år i kommuneplanens virketid. Dette skal gis til organisasjoner eller enkeltpersoner som ønsker å starte opp et nytt kultur- eller fritidstilbud for barn og unge.

Oversendes administrasjonen til vurdering i budsjettet.”

Repr. Halvor Bratlies endringsforslag til pkt. 4.5.1,2 ble enstemmig vedtatt.

Repr. Gro Jensens endringsforslag i pkt. 3.0 ble enstemmig vedtatt.

FRP v/Eva Bergs endringsforslag i pkt. 1 side 5:

Falt med 21 mot 4 stemmer.

Pkt. 3.0:

Falt med 21 mot 4 stemmer.

Repr. Eigil Morviks endringsforslag i pkt. 1 side 4:

Vedtatt med 13 mot 12 stemmer.

Pkt. 4.6.5:

Vedtatt med 24 mot 1 stemme.

Repr. Harald Tyrdals tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt som nytt pkt. 9.

Repr. Halvor Bratlies forslag til godkjenning av kulturplanen med endring i pkt. 4.5.1,1, falt med 16 mot 9 stemmer.

Utviklingsutvalgets innstilling med vedtatte endringer ble vedtatt med 16 mot 9 stemmer.